

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Deaf Studies workshop

Podujatia a organizácie v komunitě Nepočujúcich

Kluby Nepočujúcich a spoločenské stretnutia

Pochopenie úlohy komunity, kultúry a prepojenia

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Index

- Čo sú „podujatia a organizácie“ v komunite Nepočujúcich?
- Príklady podujatí v komunite Nepočujúcich
- Prečo sú tieto podujatia dôležité?
- Účel organizácií Nepočujúcich
- Kluby Nepočujúcich

Ako vznikol klub Nepočujúcich v minulosti?

Priama reakcia na:

- sociálne vylúčenie
- nedostatok štátnej podpory
- túžba po sebaurčení v rámci komunity Nepočujúcich

Viedenský klub pre nepočujúcich a nemých
„Glück auf“ 1880 – 1900, oslavy 20. výročia

Sociálna izolácia a vylúčenie

- Mnoho nepočujúcich bolo **sociálne izolovaných**.
- **Málo príležitostí** na vzdelávanie alebo zamestnanie
- Často boli považovaní za „nevzdelávateľných“.
 - > potreba **spojiť sa s podobne zmýšľajúcimi ľuďmi** bola silná.

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Zur Erinnerung (1879)

Na pamiatku 100.
výročia K.k. ústavu pre
nepočujúcich vo Viedni

Školy ako miesta stretávania

- Prvé **komunity sa často formovali** v školách pre nepočujúcich alebo v ich okolí.
- Bývalí študenti zostávali v kontakte a organizovali **pravidelné stretnutia**.
- Tieto stretnutia -> sa stali **organizačným jadrom** klubov Nepočujúcich.

Vplyv posunkového jazyka

- umožnil **prirodzenú komunikáciu** medzi nepočujúcimi
- podporil rozvoj **jedinečnej kultúry Nepočujúcich**
- túžba **zachovať a propagovať** tento jazyk a kultúru -> zakladanie klubov

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Österreichisches Archiv

Witaf

Wiener Taubstummten Frauen – Verein (1890)

Organizácia a štruktúra

Prvé stretnutia:

- organizovali jednotliví nepočujúci – často **dobre prepojení a angažovaní**
- konali sa v **hostincoch, komunitných sálach alebo súkromných domoch**
- Postupom času **vznikli formálne štruktúry** so stanovami, volenými orgánmi a pravidelnými zasadnutiami.

Ciele klubu Nepočujúcich

- Podpora **vzdelávania**
(napr. prostredníctvom prednášok, workshopov)
- Spoločenské **stretnutia** a vzájomná podpora
- **Obhajoba** práv nepočujúcich
- **Zachovanie** posunkového jazyka
- Vytváranie športových, divadelných alebo kultúrnych skupín

Spoločnosť nepočujúcich a nemých v pivárni Dreher (1896) © Ludwig Pollak

Právny rámec

Nakoniec boli mnohé združenia **oficiálne zaregistrované** (napr. ako neziskové organizácie/MVO).

To im umožnilo:

- zbierať **dary**
- organizovať **verejné podujatia**
- získať širšie **uznanie**

História klubov Nepočujúcich

V roku 1900:

1. Paríž 1838
2. Berlín 1848
3. Berlín 1849
4. Lipsko 1864
5. Liège 1864
6. Viedeň 1865
7. Drážďany 1866
8. Kodaň 1866
9. Štokholm 1868
10. Praha 1868

V roku 2024:

1. Berlín 1848
2. Lipsko 1864
3. Viedeň 1865
4. Drážďany 1866
5. Kodaň 1866
6. Štokholm 1868
7. Praha 1868
8. Hannover 1872
9. Miláno 1874
10. Oslo 1878

Vývoj dynamiky členstva

Tradične:

- prísne kritériá členstva
- členovia boli často **rozdeľovaní podľa práce, rasy alebo športu**

Dnes:

- dôraz sa presunul na **inkluzivitu**
- jednotlivci sa môžu zapojiť podľa osobných záujmov a potrieb
- odraz širšej spoločenskej zmeny

Rozmery moderných organizácií Nepočujúcich

- zahŕňajú rôzne rozmery
vrátane občianskych práv, občianstva a profesionálneho rozvoja
- venujú sa širokej škále otázok
-> odrážajú vývoj úlohy komunity Nepočujúcich v spoločnosti

Klub Nepočujúcich = priestor

pre Nepočujúcich

- prostredia, v ktorých je vizuálna komunikácia ústredná

- pomáha ľuďom vidieť sa, posunkovať a prirodzene komunikovať bez bariér

Zmiešaná účasť

- primárne pre nepočujúcich a nedoslýchavých
- často vítajú záujemcov o posunkový jazyk, tlmočníkov a počujúcich spojencov, ktorí rešpektujú kultúru Nepočujúcich

Čo sú „podujatia a organizácie” v komunite Nepočujúcich?

Aktivity a skupiny vytvorené **Nepočujúcimi a pre Nepočujúcich**

- propagujú **kultúru, jazyk, šport, spoločenský život a práva**
- poskytujú **podporu, vzdelávanie a komunitu**

Príklady podujatí v komunite Nepočujúcich

- **Festivally** Nepočujúcich a kultúrne oslavy
- Divadlo **posunkového jazyka** a poézia
- Vzdelávacie **workshopy** a semináre
- Spoločenské **stretnutia**
- Konferencie **Nepočujúcich** a verejné prednášky
- **Športové podujatia** (Deaflympics, Majstrovstvá sveta, Priateľský turnaj)

**Vzdelávací kongres 2025
rakúskeho „Gehörlosenbund“**

Prečo sú tieto podujatia dôležité?

- Používanie **posunkového jazyka** ako hlavného komunikačného prostriedku
- Podporujú **prepojenie komunity** a **pocit spolupatričnosti**
- **Zdieľajú poznatky** a **skúsenosti Nepočujúcich**
- **Oslavujú a zachovávajú kultúru Nepočujúcich**

Kultursommer Wien x WITAF
2025

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Aké organizácie existujú?

- Kluby Nepočujúcich a komunitné centrá
- Národné združenia (napr. Národné združenie nepočujúcich)
- Vzdelávacie inštitúcie pre Nepočujúcich
- Športové tímy Nepočujúcich a výbory Deaflympics (Európa: EDSO)
- Mládežnícke, ženské a advokačné skupiny

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Účel organizácií Nepočujúcich

- **Obhajoba** práv Nepočujúcich a prístupnosti
- **Podpora** posunkového jazyka a kultúrnej identity
- **Poskytovanie služieb:** tlmočenie, poradenstvo, vzdelávanie
- **Posilnenie postavenia** komunity Nepočujúcich – viesť a rásť

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Zhrnutie

- Podujatia a organizácie pomáhajú Nepočujúcim **nadväzovať kontakty, vyjadrovať sa a napredovať.**
- Budujú **silnú, inkluzívnu a posilnenú** komunitu Nepočujúcich.
- Zohrávajú kľúčovú úlohu v **zachovávaní kultúry a presadzovaní rovnosti.**

Význam klubov Nepočujúcich

- najdôležitejšia sociálna inštitúcia pre Nepočujúcich po odchode zo škôl pre Nepočujúcich
- priťahovali Nepočujúcich z orálnych škôl, ktorí sa chceli spojiť s ostatnými Nepočujúcimi
- existovali **kluby len pre oralistov, ale**
mnohí sa prostredníctvom väčších klubov sociálne zapojili do posunkujúcej komunity
- **“učiť sa byť Nepočujúcim:**
pre mnohých to bolo **prvýkrát, čo sa vôbec dostali do kontaktu s inými Nepočujúcimi**

DEAF
CULTURE
HERITAGE AND
DIVERSITY

Sociálna komunita a pocit spolupatričnosti

Nepočujúci často zažívajú sociálnu izoláciu v každodennom živote, keďže komunikácia s počujúcimi môže byť náročná z dôvodu **jazykových bariér**.

Klub Nepočujúcich poskytuje priestor, kde si nepočujúci môžu navzájom komunikovať vo svojom **prirodzenom jazyku** – posunkovom jazyku.

Vytvára pocit **komunity, porozumenia a spolupatričnosti**.

Kontakt

<https://deafstudies.eu/>

Deaf Culture, Heritage and Diversity

@deafstudies.eu

TURKOOIS

Innosign

Witaf
Seit 1865 im Dienste der Gehörlosen

ISTITUTO DEI SORDI
DI TORINO

Ďakujeme!

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Zdroje

Padden, C./Humphries, T. (2005): Inside Deaf Culture. Cambridge/London: Harvard University Press.

